

Eretz Hemdah - Gazit
Rabbinical Courts

ארץ חמדה - גזית
רשת בתי דין

ז' בשבט תשע"ב,
31 בינואר 2012
תיק מס' 71023-2

פסק דין – מחלוקת בנוגע למחילת חוב

בעניין שבין

גב' שרה ישראל

תובעת בתביעה ראשונה

נתבעת שכנגד,

מר אחיעד

נתבע בתביעה ראשונה

תובע שכנגד.

להלן הנתבע

להלן התובעת

העובדות בפרשיה זו רבו מספר, ובפסק הדין נציין רק את עיקרי הדברים. במידת מה נסתמך גם על פירוט העובדות שבפסק הדין הניתן על ידי בית דין זה בסכסוך שבין התובעת ובעלה, מר יהושע ישראל (להלן מר ישראל), לבין מר דוד (להלן דוד) ולפי הצורך נפנה לתיאור העובדות שם (להלן: פסק הדין המקביל).

א. תמצית הרקע העובדתי המוסכם

מר דוד רכש ממר רחמים מניה בחברת "תוכניתנית" שהיתה בבעלותו, וחתם על הסכם בעניין בתאריך 6.6.2007. באותו תאריך, רשם בעלה של התובעת, מר ישראל, המחאה על סכום 162,300 ₪ לפקודת דוד. על גבי המחאה נרשם: "צ'ק בטחון". המחאה היא על שמה של התובעת, וכאמור, בחתימת בעלה.

דוד איתר משקיע שרכש את מניות בעלה של התובעת ב"תוכניתנית", תמורת סכום של 1,050,000 ₪. הסכם למכירת המניות נחתם בח' תשרי תשס"ח 19.9.2007. בתמורה לעסקה זו, היה זכאי דוד לשכר טרחה (שפרטיו שנויים במחלוקת, וכפי שהורחב בפסק הדין המקביל).

בתאריך כ"ז תשרי תשס"ח 9/10/07 רכש הנתבע מהתובעת 9,762 מניות של חברת "חברת מטבח.נט", המהווים 8.6% ממניות החברה, אשר היו בבעלותה. תמורתן נקבעה על סכום של 100,000 ₪.

על פי סעיף 2.1 להסכם, הסכום: "יקוזז מהסכום אותו יהושע חייב למר, או ישולם על יד אחיעד במידה ומר לא יסכים לקיזוז זה". יש לציין, שמלבד התובעת והנתבע, חתום גם מר יהושע ישראל על הסכם זה.

היות ובין מר ישראל לדוד נתגלעה מחלוקת בעניין שכר הטרחה על התיווך בעסקה למכירת המניות, וכן בין מר ישראל לנתבע על חוב שמר ישראל היה חייב לנתבע, ובעניין העסקה למכירת מניות "מטבח.נט", נערכה בוררות בפני הרב פלוני, שנתן את פסקו ביום כ' סיון תשס"ח (11/6/2008).

בפסק הדין נאמר, בין היתר:

משרד ראשי: רח' ברוריה 2 / פינת ר' חייא Brurya St. corner of Rabbi Chiya St. Main Office:

ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Jerusalem עמותת רשומה מס' 580120780 **עמוד 1 מתוך 9**
טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax 02-5379626 Fax 02-5379626
beitdin@eretzhemdah.org www.eretzhemdah.org

Founders: The Bellows Family Chicago, Illinois

Eretz Hemdah - Gazit
Rabbinical Courts

ארץ חמדה - גזית
רשת בתי דין

(א) "העיסקה נעשתה כדן, דהיינו הקניה שקנה מר דוד את מניותיו של רחמים בעינה עומדת, וכן העיסקה שנעשתה בין יהושע לאחיעזר בעינה עומדת.

(ג) מר דוד ישלם למר יהושע סך 100,000 ₪ עבור מה שהתחייב מר דוד למר יהושע בעבורו, דהיינו המחילה, או יסתדרו ביניהם, משום שאין מחלוקת ביניהם בעסקה זו.

(ד) מכיוון שיהושע הודה, שהתחייב לשלם למר דוד את כל סך ה-162,300 ₪ באם המשקיע יתן עוד 300,000 ₪, לכן ישלם כעת יהושע למר דוד החצי... וכשיתן המשקיע את ה-300,000 ₪ יתן יהושע את המחצית השניה כפי שהבטיח..."

ביום 30/10/2008 הגיש דוד את ההמחאה הנזכרת לעיל, להוצאה לפועל כנגד התובעת, כאשר הסכום הכולל הנדרש לתשלום, כולל הצמדה, אגרות והוצאות עומד על 131,425 ₪.

הנתבעת הגישה התנגדות לביצוע השטר, שהתקבלה.

בעקבות הדיון שנערך בבית המשפט ב-19.9.07, שלחה התובעת מכתב לנתבע, ובו דרישה לשלם לה את תמורת המניות בתוספת ריבית, הצמדה והוצאות משפט, ובסך הכל 123,876 ₪. התובעת טענה, שאם לא תתקבל התמורה בתוך שלושה ימים, יש לראות בכך הפרה יסודית של עסקת מכירת המניות, ובהתאם לכך את ביטולה, ועל כן תהיה זכאית לדרוש את השבת המניות.

בתגובה לפניה זו שלח הנתבע, יום למחרת, הודעה לתובעת ולמר ישראל, שבה הוא דוחה את דרישתם מכל וכל, ומצפה מהם להתנצלות, ולא - הוא יפתח בהליכים נגדם.

לאחר דין ודברים, ובסופו של תהליך, הובאו הדברים בפני בית הדין זה. הצדדים חתמו על הסכם בוררות כנדרש.

ב. טענות התובעת ותביעתה

התובעת טוענת, שלאחר שדוד הגיש את הצ'ק שלה שניתן על ידי מר ישראל, לפרעון, מוכח שהוא לא מחל על אותם 100,000 ₪ מסכום החוב. טענה זו מתחזקת, בכך שלטענתה בדיון שנערך בבית המשפט ב-19.7.07, אמר דוד שהוא מתכחש לקיומו זה, ושהוא תובע ממנה את מלוא הסכום של 162,300 ₪.

מכיוון שכך, לטענת התובעת עסקת מכירת המניות בטלה בטענה של כשלון תמורה, ולכן היא תובעת את החזרת המניות לבעלותה, שהם 8.6% ממניות חברת "מטבח.נט".

לצורך כך הביאה התובעת חוות דעת משפטיות-הלכתיות של ד"ר אבישלוס ווסטרייך ומאמר של ד"ר שילס ורהפטיג, ועל פיהם, העדר מתן תמורה לעסקת מכר, למרות דרישות חוזרות ונשנות של המוכר לתמורה, מהווים סיבה לביטול העסקה. חוות דעת אלו חוזקו גם בראיות ממנהג המדינה.

לחילופין, ובמקרה שבית הדין יקבע שעסקת המכירה איננה בטלה, מבקשת התובעת לקבל את תשלום התמורה על מכירת המניות בסך 100,000 ₪, בתוספת נזקים על ריבית חריגה שנגרמו לה עד עתה כתוצאה מהעדר התשלום ובסך הכל: 168,083 ₪

משרד ראשי: רח' ברוריה 2 / פינת ר' חייא Brurya St. corner of Rabbi Chiya St. Main Office:

ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Jerusalem עמותת רשומה מס' 580120780 עמוד 2 מתוך 9
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitin@eretzhemdah.org

Founders: The Bellows Family Chicago, Illinois

מעבר לכך, לטענת התובעת, גם אם הייתה מחילה על אותם 100,000 ₪, הרי שמשנקבע בפסק הבורר שמר ישראל חייב רק את מחצית סכום חובו, יוצא שתשלום החוב (שבוצע באמצעות מכירת מניותיה של התובעת לנתבע) היה תשלום עודף של 18,850 ₪, וממילא סכום זה היה חייב הנתבע לתובעת ללא תלות בשאלת הגשת הצ'ק להוצאה לפועל, סכום אותו סרב הנתבע לשלם.

כמו כן מבקשת התובעת לקבל תוספת של ההוצאות המשפטיות על הליך זה, ללא שנקבה סכום.

ג. טענות הנתבע ותביעה שכנגד

הנתבע טוען, שדוד מחל על סכום זה בהסכם שנערך ביניהם, ואף הודה במחילה זו בבוררות שנערכה בפני הרב פלוני. מעבר לכך, דוד תבע פחות מ-162,300 ₪, וממילא לא ייתכן שחזר בו ממחילתו על החוב. בנוסף, הנתבע שילב בכתב ההגנה פרטים וטענות, אשר שייכים לפסק הדין המקביל.

גם לגבי אותם 18,850 ₪ טוען הנתבע, שנערכה על כך בוררות אצל הרב פלוני (עוד לפני הגשת הצ'ק בהוצאה לפועל), בה הכריע שאין צורך להחזיר סכום זה.

לאור טענותיו של הנתבע, שאין לו שום חוב כלפי התובעת, ושמדובר בהליך סרק נגדו, הוא הגיש תביעה שכנגד ובה בקשה לחייב את התובעת בהוצאות משפט בסך 74,928 ₪, בתוספת פיצויים על עגמת נפש על פי ראיות עיני בית הדין.

מלבד זאת, הנתבע טוען שכחלק מההליך שהתנהל בבית המשפט, גבתה התובעת שלא כדין, ולאחר שנתבקשה מבית הדין לסגור את התיק בבית המשפט, סכום של 5,000 ₪ מחברת "חברת" מטבח.נט". הנתבע מבקש מבית הדין להורות לתובעת להחזיר סכום זה לחברת "מטבח.נט".

ד. השאלות לדין

1. האם דוד מחל על סכום של 100,000 ₪ מתוך החוב?
2. מהי המשמעות של הגשת הצ'ק לפרעון בהוצאה לפועל, והאם יש בכך בכדי לבטל את העסקה של מכירת המניות בין התובעת לנתבע?
3. כיצד יש להתייחס לסכום העודף של 18,850 ₪ אותם שילם מר ישראל (באמצעות מכירת המניות של אשתו, התובעת) מעבר לסכום החיוב שלו באותה עת?
4. כיצד יש להכריע בשאלת ההוצאות?
5. האם בית הדין יכול לדון בתביעת הנתבע להחזיר את הסכום שגבתה התובעת מחברת "חברת" מטבח.נט"?

ה. שאלת המחילה

לאחר שבית הדין בחן את המסמכים השונים ואת הפרוטוקולים של הדיונים, הגיע בית הדין למסקנה חד משמעית, שדוד מחל על 100,000 ₪ מתוך החוב של מר ישראל כלפיו, וזאת עוד קודם לבוררות בפני הרב פלוני שקדמה חודשים מספר להגשת הצ'ק לפרעון בהוצאה לפועל. בשורות הבאות נביא מקצת מההוכחות לקביעה זו:

Eretz Hemdah - Gazit
Rabbinical Courts

ארץ חמדה - גזית
רשת בתי דין

ראשית, התובעת עצמה הציגה בפני בית הדין את ההסכם בין דוד לנתבע מכסלו תשס"ח, שעל פיו דוד אכן מוחל על 100,000 ₪ מהחוב כנגד עסקת מכירת המניות. אמנם התובעת טוענת שהסכם זה הוצג כלפיה רק ביולי 2009, ולאחר הגשת הצ'ק להוצאה לפועל, אולם בשום שלב היא לא טענה שההסכם היה מזויף ונערך בתאריך מאוחר יותר, ואדרבה – הצגת ההסכם בפני בית הדין מהווה הודאת בעל דין לתקפותו של הסכם זה ולתקפותה של המחילה.

אולם גם אם לא נתייחס להסכם החתום, הרי שפסק הבורר של הרב פלוני מיום כ בסיוון תשס"ח, כותב במפורש שדוד הודה בפני מר ישראל שמחל לו על אותם 100,000 ₪. להלן מובא הציטוט הרלוואנטי מפסק הבורר:

"השותף דוד טען לעומת המוכר מר ישראל, שהוא חייב לו סך: 62,300 ₪ תמורת דמי תיווך של העסקה, שהבאתי לו משקיע... ואני מחלתי לו על סך מאה אלף ₪, שזה על המניות של חברת "מטבח.נט" שבבעלות השותף אחיעד".

מר ישראל עצמו הודה בפני בית הדין דן, שאכן דוד הודה בפניו שמחל על החוב. להלן ציטוט מתוך הפרוטוקול של הדיון השני:

"הרב כ"ץ: הגשתם בפנינו את הפסק של הרב פלוני. מקריא מהפסק שמר אמר שהוא מחל על החוב. כך ששמעת ישירות ממר שהוא מוחל.

יהושע: נכון."

אמנם לאחר מכן הוסיף יהושע:

"אבל לאחר מכן התברר שמר דוד לא מחל והוא גם הפר את הפסק של הרב פלוני בכך שהוא תבע את הצ'ק. לכן הוגשה התביעה הזאת".

אולם לגבי טענה זו נידון לקמן, ובכל אופן, לפני הגשת הצ'ק היה ברור שמר מחל על החוב.

גם בפני בית הדין עצמו, הודה דוד שסכום החוב כלפיו לא עלה על 62,300 ₪, כלומר שהוא מחל על אותם 100,000 ₪. בפרוטוקול הדיון הראשון מופיע:

"הרב כץ: לפי דבריו היית צריך לתבוע רק 62,000 ₪, התיווך פחות החוב שנמחל. בפועל הרב פלוני חייב את יהושע בסכום גבוה יותר.

מר דוד: נכון, אבל בכוונתי היה להחזיר את הסכום היתר על מה שמגיע לי לאחר שאקבל את ה-81,500 ₪. אחיעד יכול להעיד על כוונתי זו".

וגם בכתב ההגנה והתביעה שכנגד המתוקן של דוד מופיע, שהוא איננו חוזר בו מהמחילה.

אמנם ניתן היה לומר, שבשעה שדוד הגיש את הצ'ק להוצאה לפועל הוא חזר מהמחילה, ורק בבית הדין חזר מחזרתו זו. אולם כנגד אפשרות זו עומד המסמך שהוגש ונחתם בין דוד לנתבע, ועוד יתירה מכך, אמירתו של דוד למר ישראל בפני הרב פלוני, שהוא מחל לו על 100,000 ₪, אמירה שהעיד עליה הרב פלוני בפסק דינו, ומר ישראל הודה בנכונותה. מכל אלה עולה שהרבה לפני הגשת הצ'ק להוצאה לפועל, מחל דוד על החוב.

ו. הגשת הצ'ק להוצאה לפועל

אמנם התובעת איננה מתכחשת לאמירות אלו, אולם טוענת בכתב התביעה:

"גם אם במעמד חתימת ההסכם התכוון דוד למחול על החוב, מעשיו הוכיחו בפועל אחרת... קיזוז כספים או מחילה, איננה יכולה להיעשות בדברים בעלמא, "דברים שבלב אינם דברים" בפרט אם הם עומדים בניגוד מוחלט למעשים, שבמקרה דן מוכיחים שלא הייתה מחילה כלל".

ראשית, יש לדחות את הטענה בדבר "דברים שבלב" (שגם כלפיה יש לדון במקרה של מחילה, עיין בקצות החושן סימן יב ס"ק א), בשעה שעמדה בפני התובעת (וכפי שצויין בפסק הדין של הרב פלוני) אמירה מפורשת של דוד בדבר המחילה.

מחילה בדיבור - מחילה

גם אם הייתה רק אמירה זו בעלמא, הרי שנפסק להלכה בשולחן ערוך (סימן יב סעיף ח) שמחילה איננה צריכה קניין. ואף שהסמ"ע שם (ס"ק כא) פסק שכאשר יש שטר ביד הבעל חוב אין המחילה קיימת ללא קניין (ובנידון דידן דוד היה מוחזק בצ'ק, כלפיו יש לדון אם הוא נחשב כשטר לעניין זה), הרי שהרמ"א בסימן רמא (סעיף ב) כתב במפורש שמחילה תופסת בדברים בעלמא אפילו אם היה בידי הבעל חוב שטר או משכון, וכן פסקו החלקת מחוקק (סימן קה ס"ק יד) וקצות החושן (סימן יב ס"ק א). אמנם הש"ך (סימן רמא ס"ק ד) ונתיבות המשפט (חידושים סימן יב ס"ק יד) פסקו שמדובר בספיקא דדינא, אולם כאן שהנתבע הוא המוחזק, ממילא יכול לומר קים לי כשיטה שהמחילה חלה (שהיא כאמור שיטת רוב הפוסקים), וממילא התמורה עבור המניות ניתנה על ידי דוד.

מחילה בלב או בדיבור בעלמא – האם מהווה תמורה?

לכאורה ניתן לטעון, שגם אם מחילה בעל פה תקפה מבחינה משפטית תיאורטית, התמורה אותה ביקשה התובעת לקבל היא הסרת התביעה בפועל של חוב בעל כלפי דוד. כיוון שבפועל לא סרה הרדיפה אחר חוב זה, נמצא שלא התקבלה התמורה.

כתשובה לטיעון זה, יש לציין שוב, שבנדון דידן לא מדובר על מחילה בלב בלבד או מחילה בעל פה בארבע עיניים, אלא במחילה שקיבלה את ביטויה בשעתה גם בפומבי: הן בטיעונים בפני הרב פלוני, בפסק דינו וגם בהסכם שבין הנתבע לבין דוד (ואשר הגיע לידי התובעת במועד כלשהו) מעשה שאותו קבלו עליהם הצדדים בקניין, כפי שנכתב בהסכם. על כן, מדובר במחילה ממשית שניתנת ליישום על ידי התובעת.

לאור זאת, יש להבין שמחילתו של דוד לתובעת הייתה מחילה גמורה, אלא שלאחר מכן, ומסיבותיו שלו, בחר דוד להתכחש למחילה זו, ולנסות לתבוע מעבר לסכום אותו חשב שמר ישראל חייב לו. על כך כבר ניתנה הדעת בפסק הדין המקביל, ודוד נושא באחריות לתוצאות ניסיון פסול זה לגבות חוב שכלל לא מגיע לו, תוך ניצול הטעות של הרב פלוני (עליה הורחב הדיבור בפסק הדין המקביל).

בית הדין קרא בעיון את חוות הדעת ההלכתית של ד"ר אבישלום ווסטרייך, שהוגשה על ידי התובעת, וכן את מאמרו של ד"ר שילס ורהפטיג בעניין זה. באופן כללי, בית הדין (ללא הזדקקות לפרט זה או אחר) קובע שאם אכן הייתה כאן מציאות של אי מחילה על החוב, היה מגיע בית הדין למסקנה שהחובות הדעת שהוגשה, אולם היות וכאמור

לעיל, המחילה אכן התקיימה, וניסיונו של דוד לחזור ממנה היה ניסיון פסול, שעליו נתן בית הדין את דעתו בפסק הדין המקביל, חוות דעת זו איננה רלוואנטית לנדון דידן, שכן כאמור לעיל – ניתנה תמורה מלאה תמורת מכירת המניות.

נמצא, שהנגישה החמורה של דוד בתובעת, אינה דומה לאדם שלא שילם את התמורה עבור חפץ שקנה, אלא לאדם שמכר חפץ לחברו וקיבל תמורה. אלא שלאחר מכן נותן התמורה פרץ לבית המוכר וגנב את אותה תמורה. **מדובר במעשה חמור מאוד שעונשו בציודו, אולם אין בכך בכדי לבטל את עסקת המכירה שנעשתה כדת וכדין (וראו תוס' כתובות מז ע"ב ד"ה שלא כתב, שבמקח אין עושים אומדנא לבטל המקח מחמת שינוי עתיד).**

מאותה סיבה גם לא שייכת כאן הטענה באשר למנהג הסוחרים, שכן כאמור לעיל – התמורה, היא מחילת החוב, שולמה במלואה, ומעשיו של דוד לאחר מכן מהווים פשיעה כלפי התובעת, אולם אינם יכולים לבטל למפרע את מחילתו שהייתה תמורה לעסקה.

לסיכום – אין בסיס לביטול עסקת מכירת המניות.

ז. הטענה בדבר מחילה מעבר לחוב הקיים

התובעת טוענת, שגם אם הייתה מחילה על 100,000 ₪, הרי שעל פי פסק הבורר התחייב מר ישראל לדוד רק 81,150 ₪. נמצא שהמחילה היתה על סכום גבוה מאשר היה חיוב, ואחיד סירב לשלם אפילו את היתרה של 18,850 ₪. ועל כן ישנם מניות, שעל פי עסקת המכר היו שוות 18,850 ₪, שלא נתנה תמורה עבורן.

כאמור לעיל, הנתבע טען שכבר נערכה בוררות בעל פה בפני הרב פלוני, בה קבע שהנתבע איננו חייב לשלם סכום זה. מהמסמך אותו הציגה התובעת בנספחים לכתב התביעה, ובו העתק המכתב ששלח מר ישראל לנתבע עולה, שמר ישראל הודה בקיומה של בוררות זו בפני הרב פלוני, ואף שהוא חושב שתוצאותיה מוטעות, הוא לא חלק עליה.

מעבר לכך, יש להצר על כך שעקב הטעות בפסק הדין של הרב פלוני, לא הייתה התייחסות באותו פסק דין לשאלת מתן תמורה לדוד על ידי מר ישראל (באמצעות מכירת מניות בתובעת לנתבע), מעבר למה שהיה צריך לתת באותו זמן. אולם, לבית הדין נראה, שצדק הרב שפירא בכך שלא חייב את הנתבע להשיב את הסכום העודף של 18,850 ₪. הסיבה לכך היא שהבורר לא קבע שמחצית החוב של 162,300 ₪ איננו קיים, אלא שזמן הפירעון עדיין לא הגיע, עד שישלם המשקיע את כל חובותיו למר ישראל. אדם יכול לשלם את חובו עוד לפני זמן הפירעון, ומשעשה זאת הוא איננו יכול לדרוש בחזרה את החוב ששילם לפני הזמן. אף אם יטען מר ישראל ששילם את החוב בכך שהמניות הועברו לנתבע - לפני זמן החיוב עקב טעות, הרי שלטענת הנתבע כבר הגיע זמן הפירעון, שכן המשקיע שילם את כל התשלומים לפי דעתו, וממילא באותו סכום של 18,850 ₪, דוד הוא המוחזק ולא מר ישראל.

מעבר לכך, אף אם הצדק היה עם התובעת ומר ישראל לגבי סכום זה, מכיוון שהרב פלוני לא נתן דעתו על סכום זה, ולאחר שסרב לתקן את טעותו, היה עליהם להתדיין על סכום זה, ובודאי שהנתבע רשאי היה להימנע מתשלום עד שתושג הכרעה בעניין זה.

Eretz Hemdah - Gazit
Rabbinical Courts

ארץ חמדה - גזית
רשת בתי דין

כך אכן עשו מר ישראל והנתבע, באותה בוררות שנערכה בפני הרב פלוני. אולם אפילו אם טעה הרב פלוני בפסק דינו (מה שכאמור לעיל איננו מסתבר כלל), הרי שבפסק הדין המקביל הובהר שכיום יש לחייב את מר ישראל במלוא הסכום כלפי דוד, וממילא, בסופו של דבר, ניתנה תמורה עבור כל עיסקת מכירת המניות. (נציין במאמר מוסגר, שבית הדין סבור, שאילו היה הרב פלוני מודע לטעותו, סביר להניח שהיה מורה על קיזוז אותם 100,000 ₪ מסכום החוב הכולל, ועוד 61,300 ₪ שינתנו כשיושלם התשלום מהמשקיע למר ישראל, ולא מורה על תשלום זמני של 18,850 ₪ מהנתבע או מדוד לטובת התובעת, שכן "הפוכי מטרטא למה ליי", ובעתיד יצטרכו להחזיר סכום זה שנית).

נוסיף, שלא ניתן לדחות גם את טענת הנתבע, שהסכום של 100,000 ₪ מהווה רק חלק מן התמורה, שכן בנוסף, הנתבע ערב באופן אישי לחוב של 330,000 ₪ שהייתה חייבת חברת "מטבח.נט" לחברת "תוכניתית", שבבעלות התובע. משמעות הדבר הוא שעיקר התמורה התקבלה ולכל היותר מדובר היה על חוב קטן שנותר להשלימו, אך אין הצדקה לטעון שחלק מן העסקה לא בוצע.

לסיכום, פשוט וברור, שאין לבטל את עיסקת מכירת המניות אף על החלק העודף מעבר לפסק הרב פלוני, וגם אין לחייב את החזרת סכום זה על ידי הנתבע, שכן, כאמור לעיל, התובעת קבלה, בסופו של דבר, תמורה גם עבור חלק זה.

ח. תביעה על ההוצאות

משנדחתה תביעתה של התובעת, ברור שאין מקום לדון בתביעת ההוצאות שלה כנגד הנתבע.

גם תביעת ההוצאות על ידי הנתבע דינה להידחות. לעניין מקורות החיוב על פי דין תורה, ראה בפסק הדין המקביל. בית הדין רשאי להחליט על חיוב הוצאות גם כשאין חובה מן הדין, זאת על בסיס חתימת הצדדים על הסכם הבוררות בו מופיע בסעיף 7:

7. הצדדים מתחייבים לשלם הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין כפי שיקבע על ידי בית הדין, לפי שיקול דעתו.

התחייבות זו, מסמיכה את בית הדין לחייב גם במצבים בו אין חיוב בהוצאות משפט על פי שורת הדין. אולם, אין כוונת הדברים שיש לחייב כל מי שמפסיד בדינו בהוצאות משפט.

התפיסה במשפט הכללי, על פיה ככלל, המפסיד משלם הוצאות משפט למנצח בדין, נועדה בין היתר לצמצם את הפניות לבית המשפט. יש לציין, שכאשר נוצרת מחלוקת משפטית, שלא בעקבות עוול של אחד הצדדים, אין גם בסיס בדיני הנזיקין לתביעת הוצאות משפט (לא בכל העולם נוהגת המדיניות של חיוב המפסיד בדין בהוצאות. בארה"ב לדוגמה, אין חיוב הוצאות משפט כדבר שבשגרה). מנקודת מבט תורנית, כאשר יש בסיס למחלוקת, הפניה אל בית הדין היא לגיטימית וראויה, ואין מקום לנסות ולצמצם אותה. על כן גם בבית דין זה, לו יש סמכות לחיוב הוצאות משפט, אין מקום לקבוע כלל רחב של חיוב בהוצאות משפט למפסיד בדין.

ככלל, בית הדין יחייב מן הדין בהוצאות משפט בתביעה קנטרנית או בהליכים של מי שמסרב לירד לדין או לבצע פסק דין. או אף שלא משורת הדין – אלא מכוח ההתחייבות בהסכם, בהליך בו היה על התובע להימנע מהגשת

משרד ראשי: רח' ברוריה 2 / פינת ר' חייא Brurya St. corner of Rabbi Chiya St. Main Office:

ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Jerusalem עמותת רשומה מס' 580120780 עמוד 7 מתוך 9
טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax 02-5379626
www.eretzhemdah.org beitedin@eretzhemdah.org

Founders: The Bellows Family Chicago, Illinois

י. החלטה

1. התמורה על מכירת מניות חברת "מטבח.נט" מידי התובעת לנתבע שולמה במלואה. על כן, דינן של תביעות התובעת – הראשית, החלופית, ותביעת ההוצאות – להידחות.
2. תביעותיו הנגדיות של הנתבע לקבלת הוצאות ופיצויים על עגמת נפש – נדחות. יחד עם זאת, הנתבע לא יישא בהשתתפות בהוצאות אגרת בית הדין.
3. תביעתו של הנתבע להשבת הסכום שגבתה התובעת מחברת "מטבח.נט" נדחית בשלב זה. במידה וחברת "מטבח.נט" תתבע את התובעת בפני בית דין זה על פי הנהלים והחוק, ידון בית הדין מחדש בתביעה זו.
4. אין צו להוצאות.
5. פסק הדין ניתן ביום ז' בשבט תשע"ב, 31 בינואר 2012.

הרב סיני לוי

הרב יוסף כרמל, אב"ד

הרב אריה כץ